ЙИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ОНОВЛЕННЯ ЗМІСТУ, ФОРМ ТА ЕТОДІВ НАВЧАННЯ І ВИХОВАННЯ В ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ

Збірник наукових праць

Наукові записки
ненського державного гуманітарного університету

Випуск 15 (58)

Заснований в 1996 році

Рівне – 2017

ЗМІСТ

Іванова Л.І. Реалізація завдань формування життєвої компетентності молодшого школяра засобами кейс-технології. 3
Плугіна А.П. Реалізація компетентнісного підходу в освітньому процесі початкової школи. 5
Підлужна Г.В. Компетентнісний підхід до розвитку критичного мислення молодших школярів на уроках української мови. 8
Сірапчук Н.М. Принцип градуальності – методичний принцип формування лексичної компетентності учнів початкової школи. 11
Ткачук О.С. Сутність фонетико-орфоепічної компетентності молодших школярів. 14
Коваленко О.М. Шляхи оптимізації вивчення української мови як державної в сучасній початковій школі. 17
Приходько О.Ю. Принципи інтеграції ключових компетентностей у концепції нової української школи (на матеріалі мовно-літературної освітньої галузі). 19
Семашкіна Г.М., Харечко Н.В. Проблеми формування природознавчої компетентності у дітей молодшого шкільного віку. 22
Маліновська Н.В. Педагогічні детермінанти мовленнєвої готовності дитини до навчання у школі. 25
Лесняк Н.В. Компетентнісний підхід у викладанні образотворчого мистецтва. 28
Цепова І.В. Формування комунікативної компетентності учнів першого класу засобом інтеграції видів мистецтв на уроках розвитку зв'язного мовлення. 32
Ганжа М.В. Педагогічні проблеми естетичного виховання: інтерактивний підхід їх вирішення. 35
Каптур Г.А., Остапюк М.С. Формування морально-етичних цінностей молодших школярів у процесі вивчення української мови 39
Владимирова А.Л. Естетичне виховання молодших школярів засобами національного пісенного фольклору як один із спектрів життєвих компетентностей. 41
Суржук Т.Б. Індивідуальний і диференційований підходи до формування навички читання першокласників. 44
Артемова Ю.І. Навчання перифразуванню як засобу розвитку комунікативної компетенції учнів. 48
Бабій Н.Б. Актуальність збереження соціокультурних традицій в руслі впровадження інновацій у початковій школі. 52
Вітюк В.В. Робота над словниковими словами у першому класі. 55
Гамза А.В. Формування у молодших школярів текстотворчих умінь у процесі вивчення дієслова. 58
Янцур М.С. Формування профорієнтаційної компетентності в учнів початкової школи. 61
Богданець-Білоскаленко Н.І. Формування змісту літературного читання в контексті викликів сьогодення. 66
Бісовецька Л.А. Використання інформаційно-комунікаційних технологій на уроках у початковій школі. 70
Дмитрієва О.В., Годунова Н.Б.. Використання сучасних інформаційних технологій на заняттях з країнознавства Англії та Сполучених Штатів Америки. 75
Дуброва А.С. Освітньо-виховні можливості інформаційно-комп'ютерних технологій у навчанні і вихованні молоді. 77
Матвієнко О.В. Інноваційна діяльність в освіті як фактор підвищення її якості та ефективності. 80
Федчук Л.І. Компетентнісно зорієнтовані технології в структурі практичних занять з методики навчання української мови. 84
Годунко Л.В. Запровадження інноваційних методів навчання у рамках нової концепції викладання іноземних мов у початкових школах Словацької Республіки. 87
Павленко А.С. Формування та становлення особистості дитини через соціальні інститути спілкування. 90
Гужанова Т.С. Педагогічні умови своєчасного розвитку мовлення дитини в перші роки життя. 93
Захарчук З.О. Підготовка партитури навчального тексту до опрацювання її на уроках літературного читання з молодшими школярами. 96
Кучма Т.В. Особливості викладання іноземної мови у початкових класах. 99
Козіцька О.А., Тупальськи Г.О. Особливості вивчення функціонування контамінованих складних конструкцій у сучасному мовознавстві. 103
Сенчило А.В. Пізнавальна самостійність як складова розвитку критичного мислення молодших школярів. 104
Шалівська Ю.В. Особливості комунікативно-мовленнєвого розвитку молодших школярів на уроках читання. 107
Шульжук Н.В. Проблема сучасного підручника з української мови для учнів середньої та старшої школи. 110
Златів Л.М. Проблеми у викладанні української мови професійного спрямування в контексті сучасних підходів. 113
Костолович Т.В. Чинні підручники з сучасної української мови для вищої школи як засіб формування професійної комунікативної компетентності майбутніх вчителів. 117
Грозан С.В. Компетентнісна модель професійного розвитку майбутнього вчителя. 121
Гетманчук Н.О. Компетентнісно орієнтоване вивчення синтаксису у вищому навчальному закладі. 124
Шевчук Т.Б. Особливості формування лексичної компетенції майбутніх вчителів початкових класів. 127
Іовхімчук Н.В. Мовленнєво-комунікативна культура як складова іміджу майбутніх вчителів початкової школи. 131

16. Янцур М.С. Професійна орієнтація і методика профорієнтаційної роботи: навчальний посібник: курс лекцій М.С. Янцур. – К.: Видавничий дім «Слово», 2012. – 465 с.
17. Янцур М.С. Професійна орієнтація учнів початкової школи в процесі трудового навчання / М.С. Янцур // Оновлення змісту, форм та методів навчання і виховання в закладах освіти: збірник наукових праць; наукові записки РДГУ. Вип. 14. – Рівне: РДГУ, 2001. – С. 39-44.
18. Янцур М.С. Профорієнтаційна робота вчителями початкової школи / М.С. Янцур // Оновлення змісту, форм та методів навчання і виховання в закладах освіти: збірник наукових праць; наукові записки РДГУ. Вип. 26. – Рівне: РДГУ, 2003. – С.129-134.
19. Янцур М.С. Реалізація вчителями початкових класів профорієнтаційної спрямованості у навчальному процесі / М.С. Янцур // Вісник Глухівського державного педагогічного університету. Серія: Педагогічні науки. Випуск 5. – Глухів: РВВ ГДПУ, 2004. – С. 6-13.
20. Янцур М.С. Словник-довідник з професійної орієнтації: навч. посібник / М.С. Янцур. – К.: Видавничий дім «Слово», 2013. – 176 с.
21. Янцур М.С. Теоретичні засади розвитку системи професійної орієнтації учнівської молоді в сучасних умовах / М.С. Янцур // Вісник Глухівського державного педагогічного університету. Серія "Педагогічні науки". Випуск 9. – Глухів: ГДПУ, 2007. – С. 114 – 124.

Н.С. ЯНЦУР. ФОРМИРОВАНИЕ ПРОФОРИЕНТАЦИОННОЙ КОМПЕТЕНТНОСТИ В УЧАЩИХСЯ НАЧАЛЬНОЙ ШКОЛЫ

Резюме. *В статье рассматриваются сущность, компоненты и содержание профориентационной компетентности учащихся начальной школы. Раскрыто методические подходы к формированию профориентационной компетентности в учащихся начальных классов в учебно-воспитательном процессе.*

Ключевые слова: *профориентационная компетентность, компоненты профориентационной компетентности, система профессиональной ориентации, профессиональное самоопределение, начальная школа, методические подходы.*

N.S. YANTSUR. THE FORMATION OF VOCATIONAL COMPETENCE IN ELEMENTARY SCHOOL CHILDREN

The summary. *The article discusses the essence, components and content of vocational competence of elementary school children. Solved methodical approaches to formation of vocational competence of pupils of initial classes in the educational process.*

Key word: *vocational competence, the components of vocational competence, the system of professional orientation, professional self-determination, elementary school, methodical approaches.*

Рекомендовано до друку.
Д-р пед. наук, проф., член-кор. АПСН І.В. Малафіїк.

Одержано редакцією 20.02.2017 р.

УДК: 37. 016: 808. 1

Н.І. БОГДАНЕЦЬ-БІЛОСКАЛЕНКО

ФОРМУВАННЯ ЗМІСТУ ЛІТЕРАТУРНОГО ЧИТАННЯ В КОНТЕКСТІ ВИКЛИКІВ СЬОГОДЕННЯ

Резюме. *Автором статті звертається увага на коло читання в контексті оновлення програм, яке є надто важливим для сучасного школяра. Адже від того, якого рівня твори буде читати дитина, залежить рівень її естетичного сприйняття та літературної грамотності. Автором проаналізовано коло авторів з попередньої та оновленої програм. Закцентовано увагу на літературному доробку сучасних письменників для дітей та їх значущих і маловартісних творах. Деякі імена викликають сумнів щодо їх необхідності у навчальній програмі. Оскільки підручник – це основна навчальна книга і графоманським, маловартісним творам та авторам не місце у такій програмі. Частина рекомендованих авторів пишуть для підлітково-юнацької аудиторії, деякі лише дебютували у 2015, 2016 роках. Чи мають місце такі «свіжі» твори молодих авторів у навчальній програмі та чи етично їх ставити в один ряд з класиками, відомими іменами як Д. Павличко, Л. Костенко, О. Іваненко, Олександр Олесь, В. Нестайко? Кожен твір має пройти перевірку часом, бути апробований дітьми, мати рецензії, відгуки тощо.*

Ключові слова: *літературне читання, література для дітей.*

Постановка проблеми у загальному вигляді. Літературна освіта є важливою складовою всебічно розвиненої особистості, оскільки впливає на формування культурних та життєвих цінностей людини, вміння усвідомлювати, критично осмислювати, оцінювати, зіставляти різні сутності, прояви буття.

Основна мета літературної освіти – виховання творчого та уважного читача із самостійним критичним мисленням, формування гуманістичного світогляду, загальної культури, естетичних смаків особистості [3, 48].

Нагадаємо, що література для дітей – це літературні твори різних жанрів, адресовані дітям відповідного віку, задовольняють їхні емоційні, естетичні й етичні запити.

©. Н.І. Богданець-Білоскаленко, 2017

Читання, насамперед, це один із важливих засобів формування особистості, її естетичних смаків, нчних засад. У процесі читання творів художньої, науково-пізнавальної літератури дитина розвиває влення, засвоює змістову та емоційну інформацію, зростає розумово і духовно. Отже, перед вчителем олодшої школи стоїть важливе завдання забезпечити належний рівень реалізації змісту літературної освіти колярів, оскільки така підготовка є своєрідним «прологом в українську літературу, дороговказом у її нровому багатстві» [2, 3]. А тому початкова школа – перший і надзвичайно важливий етап у розвитку тературної грамотності школярів. Окрім цього, сутність початкової літературної освіти полягає й у рмуванні морально-етичних цінностей через художні образи текстів, творчих літературних здібностей; звитку читацької самостійності учнів. На уроках читання учні виробляють уміння працювати з текстами тячої літератури різних авторів, жанрів.

Предмет «Літературне читання» у початковій школі важливий засіб виховного та розвивального впливу формування особистості дитини.

Нагадаємо змістові лінії предмету "Літературне читання":

Коло читання (визначено жанри, автори, теми).

Формування й розвиток навички читання (визначено способи, якісні показники, темп читання).

Літературознавча пропедевтика (розвиток умінь аналізувати та розуміти зміст літературного твору, його основну думку; засвоєння окремих літературознавчих термінів; види літературного аналізу текстів, засоби художньої виразності, авторську позицію (ставлення автора до зображуваних подій, до персонажів).

Досвід читацької діяльності (опрацювання текстів різних видів: художніх, науково-художніх).

Робота з дитячою книжкою; робота з інформацією (розвиток навичок самостійно працювати з книжкою, формування читацької самостійності учнів, сприяння розвитку інформаційної культури молодших школярів).

Розвиток творчої діяльності учнів на основі прочитаного (самовираження школяра через художнє слово, різні види завдань: словесне малювання, графічне ілюстрування, творчий переказ, читання за ролями, інсценізація, колективне та індивідуальне складання з допомогою учителя казок, віршів, лічилок, загадок тощо).

Аудіювання – слухання-розуміння усного мовлення (на уроках літературного читання здійснюють не лише читання, а й слухання-розуміння (аудіювання). Учнів необхідно вчити стежити за розвитком думки, адекватно сприймати інформацію; помічати в тексті слова, найважливіші для розуміння висловлювання, виділяти певні факти) [5].

Попередня (до 2016 р.) програма акцентувала увагу на формуванні соціальних та морально-етичних іннісних орієнтирів. Сучасна програма з літературного читання спрямована на формування естетичних інностей через зміст і художні образи літературних творів. Акцентується увага на розумінні молодшими школярами читання не тільки як джерела знань, а й як засобу естетичного задоволення.

Реалізацію змісту відображено у підручниках з літературного читання. Так, у попередніх читанках твори було підібрано й розміщено за сезонно-тематичним принципом (осінь, зима, весна і літо), через тексти дітей знайомили зі змінами в природі; до цієї тематики добирали й художні твори, переважно оповідання й вірші. З 2012 року головними принципами побудови підручників з читання визначили такі: тематично-жанровий; художньо-естетичний; літературознавчий; комунікативно-мовленнєвий. Таким чином, зазначені чотири принципи обумовлюють добір творів для читання, тобто визначають коло читання молодших школярів. До принципів добору творів для читання звернемося пізніше.

Виклад основного матеріалу дослідження. У нашій розвідці спинимося на колі читання, яке є надто важливим для сучасного школяра. Адже від того, якого рівня твори буде читати дитина, залежить рівень її естетичного сприйняття та літературної грамотності.

На книжковому ринку існує велике розмаїття творів сучасних авторів. Минулого літа активно обговорювався на EdEri проект з осучаснення програми літературного читання для початкової школи. Дискутували щодо методик і технологій, навички читання та найбільшу дискусію викликав добір автури. Адже при зміні й осучасненні кола читання скористалися списками літератури від Національної бібліотеки для дітей та керівників електронних ресурсів «Барабука» та «Казкарка» (постає питання чому лише ці?). Проте, на нашу думку, існують інші фахові і значимі електронні ресурси літератури для дітей, зокрема «Ключ», сторінка Центру дослідження літератури для дітей та юнацтва.

У результаті дискусії із письменників минулого часу вилучили *з 2 класу*: М. Рильського, М. Вороного, С. Жупанина, А. Малишка, Катерину Перелісну (а проте її вірші вкрай були б цікавими для дітей саме 2 кл.), В. Самійленка, М. Сингаївського, О. Буценя, Ю. Ярмиша; *з 3 класу*: В. Лучука, М. Познанську, М. Вороного, І. Калинця, М. Рильського, І. Кульську, С. Жупанина, В. Самійленка, О. Сенатович, І. Жиленко, В. Каву, М. Чумарну, О. Зиму, Л. Письменну, Ю Ярмиша; *з 4 класу*: Ярослава Стельмаха, М. Рильського, В. Близнеця, А. Дрофаня, Б. Лепкого, Б.Чалого. Натомість додали Оксану Кротюк, Любов Відуту, Дмитра Кузьменка, Ігоря Січовика, Сергія Пантюка, Марину Павленко, Мар'яну Савку, Наталку Поклад, Григорія Фальковича, Ніну Найдич, М. та С. Дяченків, Ларису Ніцой, Оксану Лущевську, Тетяну Стус, Катерину Міхаліцину (2 клас); Валентину Вздульську, Василя Голобородька, Оксану Лущевську, Михайла Григоріва, Дмитра Кузьменка, Галину Вдовиченко, Зірку Мензатюк, Катерину Бабкіну, Ларису Денисенко, Оксану Караванську (3 клас); Олесю Мамчич, Лесю Воронину, Михайла Чабанівського, Сашу Кочубей, Галину Ткачук, Мар'яну і Тараса Прохаськів, Ірен Роздобудько, Івана Андрусяка, Юлію

Хрестоматія, що поспіхом була упорядкована Т. Стус і з'явилася у видавництві «Старого Лева» щебільшого нецікава, непрофесійна, незрозуміло за яким принципом побудована, після прочитаного тексту немає запитань чи завдань, неякісна змістовно. Питання викликають й ілюстрації. Сучасний літературознавець Микола Іванов, аналізуючи згадану хрестоматію, зазначав: «Чимало текстів дріб'язкові й сірі. Проблематика елементарна і призначена ніби для дошкільнят. Немає практично жодного тексту, який би розповідав про найважливіші екзистенційні стани людини – закоханість, переживання, втрати, жертовність, відчай і відповідальність» тощо, «хрестоматія не несе істотних моральних інвектив» [2, 4]. Названа хрестоматія суперечить визначеним принципам оновленої програми щодо добору творів для читання: «*Тематика творів* відображає різні сторони життя й діяльності людини, сприяє розширенню світогляду дітей, поповненню їхніх знань, засвоєнню найважливіших загальнолюдських цінностей...» та *естетичному принципу*, який передбачає «добір творів словесного мистецтва за критеріями естетичної цінності. Зміст дібраних творів розкриває перед читачем різноманітність навколишнього світу, людських взаємин, сприяє розвитку почуттів гармонії та краси, формуванню особистісного ставлення до навколишнього» [5, 2]. Названі принципи зможуть забезпечити твори класиків чи перевірених часом сучасних авторів. Та щодо якості цієї хрестоматії і текстів, залучених до неї, засвідчить час і шкільна практика.

Хочу спинитися на фрагментах і аналізі творів сучасних, незнаних авторів, що дивним чином потрапили до оновленої програми.

Дмитро Кузякін. Наведу приклади його загадок (адже у програмі для 2 класу він стоїть саме у розділі «Загадки»): «*Хто може їсти сардельки одночасно на чотирьох лапках і двох ніжках? (Кіт або собака на колінах господаря). Хто може їсти сардельки одночасно на чотирьох ніжках і двох лапках? (Пташка на столі або стільці). Велике, без хобота, на слона схоже. Хто це? (Слон без хобота)*» [Кузякін Д. «Зубасті задачки», вид-во «Старого Лева»].

Або наведемо фрагмент з його оповідання «У трамвая колесо» (у програмі для 3 класу Дмитро Кузякін стоїть ще й у розділі «Оповідання»): «*На зупинці не було ані душі. Я нишком дістав кнопку й швиденько поклав на рейку. А потім, наче нічого не сталося, повернувся під дашок зупинки. Задзеленчав наступний трамвай. Зупинився точнісінько на кнопці й незворушно відчинив стулки дверей. Вийшли дівчинка з мамою. Напевно, до дитячого садочка. Нічого не відбулося, що тут удієш. Невдовзі водій повернувся. Вигляд мав розтелепкуватий.*

– На вихід! Далі не їхати, колесо спустило, – повідомив він.

Усі вийшли. І я також. Ліве переднє коліща трамвая справді було спущене. Із нього стирчала моя кнопка» [Кузякін Д. «Я трамвай + зоопарк», вид-во «Віват»].

У 2 класі пропонуються «Музичні казки» Ніни Найдич. Незрозуміло, як можна було взагалі це друкувати та ще й у книзі на стор. 2 зазначено: «Випущено на замовлення Держтелерадіокомітету України за програмою Українська книга 2015». Це не твір, це якась примітивна розповідь, спогади, подекуди не дуже вдалі, про своє дитинство. Нехудожньо, нелітературно! Оповідає в «Осінній пісні» як купили квартиру, про батька, який купив квартиру і якого називали нові сусіди бандитом, про хлопчика, який над ними поверхом вище жив і грав на фортепіано і батько казав, що його вб'є (бо в батька не було на той час настрою і гра на музичному інструменті дратувала його): «*Арик зрозумів, що ця музика дуже дратує тата. Він виходив, знову повертався, дивився на стелю, потім розчинив вікно, наче йому не вистачало повітря, – музика зазвучала ще голосніше. Тато із силою штовхнув віконну раму, аж шибки задзвеніли і, повільно розтягуючи слова та, невідомо до кого звертаючись, сказав: «Слухай, я його вб'ю!». У татовому голосі було щось таке, що Арик повірив: так воно і буде*» [Найдич Н. «Музичні казки», вид-во «Веселка», 2015]. Або на стор. 65-67 нової хрестоматії (упор. Т.Стус) можна прочитати інший фрагмент «музичної» казочки про кота Тимофія. У «музичності» цих казок можна переконатися із наведених фрагментів.

Таких письменників, як Валентина Вздульська, Оксана Караванська, Катерина Бабкіна я взагалі не знаю. О. Караванська – відомий модельєр, а не письменниця. Згодом довідалася, що В. Вздульська – критик, К. Бабкіна – пише для дорослих (остання її книга «Щасливі голі люди», 2016 р.). І знайшла одну її книжечку для дітей.

Треба переглянути казки Лариси Ніцой, яка в мові творів (казочок) припускається мовних помилок, русизмів на кшталт: «навернув купу дурниць» краще сказати «наробив купу дурниць»; русизми «наряди», а правильно буде «вбрання», «стовпилися» – «юрмилися» тощо.

Саша Кочубей – написала один твір «Сім нескладух говорухи». Це дебют молодої авторки, який відбувся у лютому 2016 р. Окрім цієї книжки вона більше нічого не видала. Книжка цікаво читається, а чи витримає вона випробування часом? – побачимо. Але в анотації чітко вказано, що твір орієнтовано на дитину середнього шкільного віку. Краще віднести до 5 чи 6 класу. Та чомусь ця авторка (певно, з особистих дружніх стосунків з укладачкою) тільки за одним твором втрапила до кола читань програми.

Варто наголосити на розширенні імен світового письменства (оскільки попередні автори програми ніяк не могли «розлучитися» із російськими письменниками): Джеремі Стронг, Марія Парр, Роальд Дал, Пауль Маар та ін.

Та поряд із програмною літературою хочемо запропонувати низку творів для позакласного читання, щоб допомогти зорієнтуватися вчителю і батькам. Адже не завжди батьки знають, що варто купувати для читання власній дитині.

Висновки. Отже, радимо прочитати твори *Зірки Мензатюк* («Ангел Золоте волосся», «День народження місяця», зб. «Катрусині скарби», «Український квітник», легенди «Зелені чари», «Дива українських храмів»), *Галини Вдовиченко* «Ліга непарних шкарпеток», *Оксани Лущевської* «Дивні химерики, або Таємниця старовинної

скриньки», *Сашка Дерманського* «Царство Яблукарство», «Маляка – принцеса Драконії», вірші *Наталки Поклад, Григорія Фальковича, Сергія Пантюка* та ін. Майже усі вони залучені до наших хрестоматій з додаткового читання для другого, третього та четвертого класів (автори-упор. Н. Богданець-Білоскаленко та С. Романюк).

Саме такі художні твори забезпечують формування літературної компетентності молодших школярів, спрямованої на розвиток естетичних смаків та почуттів, зміст їх пронизаний морально-етичними цінностями.

ЛІТЕРАТУРА

1. Богданець-Білоскаленко Н.І. Літературне читання: підруч. для 4 кл.загальноосвіт.навч.закл. / Н.І. Богданець-Білоскаленко, М.І. Зоряна. – 176 с.
2. Іванов М. «Хрестоматія»: нова, але дірява / М. Іванов // Літературна Україна, 2017. – № 6. – С.3-4.
3. Качак Т. Дитяча література у контексті сучасної літературної освіти в Україні / Т. Качак // Рідна мова (Польща). – № 25. – С. 48-53.
4. Кизилова В.В. Література для дітей та юнацтва в контексті реформування змісту літературної освіти в Україні / В.В. Кизилова // Література. Діти. Час. – 2016. – № 6. – С. 76-81.
5. Літературне читання. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 2-4 класи. [Електронний ресурс] http://mon.gov.ua/activity/education/zagalna-serednya/pochatkova-shkola.html. – Назва з екрану.

Н.И. БОГДАНЕЦ-БЕЛОСКАЛЕНКО. ФОРМИРОВАНИЕ СОДЕРЖАНИЯ ЛИТЕРАТУРНОГО ЧТЕНИЯ В КОНТЕКСТЕ ВЫЗОВОВ СОВРЕМЕННОСТИ

Резюме. *Автором статьи обращено внимание на круг чтения в контексте обновления программ, которое являются крайне важным для современного школьника. Ведь от того, какого уровня произведение будет читать ребенок, зависит уровень ее эстетического восприятия и литературной грамотности. Автором проанализировано круг авторов с предыдущей и обновленной программ. Акцентировано внимание на литературном творчестве современных писателей для детей и их значимых произведениях. Некоторые имена вызывают сомнение относительно их необходимости в учебной программе. Поскольку учебник – это основная учебная книга и графоманским, малостоящие произведениям и авторам не место в такой программе. Часть рекомендованных авторов пишут для подростково-юношеской аудитории, некоторые только дебютировали в 2015, 2016 годах. Имеют место такие «свежие» произведения молодых авторов в учебной программе и этично ли их ставить в один ряд с классиками, известными именами как Д. Павлычко, Л. Костенко, А. Иваненко, Александр Олесь, В. Нестайко? Каждое произведение должно пройти проверку временем, быть апробирован детьми, иметь рецензии, отзывы и тому подобное.*

Ключевые слова: *литературное чтение, литература для детей.*

N.I. BOHDANETS-BILOSKALENKO. FORMATION OF THE CONTENT OF LITERARY READING IN THE CONTEXT OF CONTEMPORARY CHALLENGES

The summary. *The author of the article draws attention to the scope of texts for reading in the context of renovation of the curricular and programs, which deems to be important for modern schoolchildren. The level of children's aesthetic perception and their literary skillfulness depend on the texts they read. The author analyzes the whole range of texts written by the authors enlisted both in the previous programs and the up-to date curriculum. Special notice is given to the modern authors' literary works for children. Both large and little literary forms are analyzed. The necessity of including some of the literary works into the curriculum is criticized. School textbooks are deemed to be main books, so there shouldn't be scribblers' and not valuable works there. Some of the included authors write for teenagers and youth. Some of them made their debut in 2015 and 2016. Should the new works and the young authors be introduced into the curriculum and is it ethical to place them in one line with the classical writers and well-known names such as Pavlychko D., Kostenko L., Ivanenko O., Oleksandr Oles, Nestaiko V.? The author of the article strongly believes that each literary work should stand the test of time, be approved by children, be properly reviewed, have references, etc.*

Key words: *literary reading, literary works for children.*

Рекомендовано до друку.
Д-р пед. наук, проф. Н.В. Романишина.

Одержано редакцією 15.02.2017 р.

УДК: 378. 147. 091. 313

Л.А. БІСОВЕЦЬКА

ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА УРОКАХ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

Резюме. *Статтю присвячено проблемі застосування інформаційно-комунікаційних технологій для навчання у початковій школі. У статті позначена перспектива використання комп'ютерних навчальних систем у початковій школі, визначені принципи використання інформаційно-комунікативних технологій з урахуванням психолого-педагогічних особливостей учнів початкової школи, окреслена їх ефективність у процесі навчання.*

© Л.А. Бісовецька, 2017